

Софтуер с отворен код. Популярни приложения с отворен код

ас. Стоян Мечев

катедра „Информационни технологии“

Copyright

- Правото на твореца да определя, какво да се случва с неговото произведение. Творци и разпространители.
- Промяната с появата на компютрите.
- Интелектуална собственост - включва copyright, търговски марки и патенти.
 - патентите защитават идеята;
 - авторското право защитава конкретната реализация на идея във вид на някакво произведение;
 - авторското право се придобива автоматично със създаването на произведението;
 - програмните продукти се защитават от авторско право;
 - търговската марка защитава бизнеса от некоректни практики;
 - SHRAP, channel №5.

Free Software

- “Free as in speech, not as in beer” – [Richard M. Stallman \(RMS\)](http://www.fsf.org/), The “Free Software Foundation” (<http://www.fsf.org/>)
- Дефинира четири свободи за определяне на софтуер като Free:
 - Freedom 0 – свобода да се стартира програма за всякакви нужди;
 - Freedom 1 – свобода да знаеш как работи и да я променяш, за да прави каквото ти искаш;
 - Freedom 2 – свобода да разпространяваш копия на програма, така че да помагаш на други;
 - Freedom 3 – свобода да подобряваш програмата и да разпространяваш подобренията (и променени версии) публично.
- За свободи 1 и 3 е налице изискване за достъп до изходния код.

Open Source Initiative <http://www.opensource.org/> Eric Steven Raymond (ESR), Bruce Perens, Tim O'Reilly

Изисквания за определяне на софтуер, като такъв с отворен код:

1. Свободно разпространение – не изключва неговата продажба.
2. Source code – предоставяне на изходния код.
3. Възможност за модифициране на кода – променения код трябва да се разпространява по същия начин като оригинала.
4. Непокътнатост на изходния код на автора – използване на различни имена и номера на версиите от оригинала.
5. Без дискриминация на определени хора или групи.
6. Без ограничения по области на приложение.
7. Предоставяне на лиценза.
8. Лицензът не трябва да е специфициран за конкретен продукт.
9. Не трябва да ограничава друг софтуер.
10. Независимост от технологията.

FOSS/FLOSS

Доходи от свободен софтуер

- Поддръжка;
- Обучения;
- Разширена документация;
- Разработване на разширения по поръчка;

Лицензи

- EULA (End-user license agreement).
 - Съдържа в по-голямата си част забрани, например забрана да се препродава софтуер.
 - По същество е договор, който трябва да се приеме от разработчика и потребителя
- Open-source licenses за FLOSS
 - Предоставя на потребителите повече права, от колкото обикновеното авторско право.
 - По-скоро декларация от страна на разработчика относно правата, които предоставя на потребителя.

GNU GPL

- GNU General Public License.
- **Copyleft VS. Copyright.** Правото за разпространяване на копия и модифицирани версии с условието за запазване на същите права при производни продукти, създадени по-късно.
- Повечето GNU програми и над половината от всички свободни софтуерни пакети.
- GPLv2
- Най-нова версия - GPLv3 (<https://opensource.org/licenses/GPL-3.0>)
 - изяснява области като софтуерни патенти, съвместимост с други лицензи за отворен код и използването на софтуер под GPL на специфични устройства, които не позволяват промяната му.
- От съществено значение за развитието и успеха на Linux.
 - Linux kernel GPL v2.0

GPL

- Първоначално разработен от Ричард Столман за GNU. Гарантиране на свободите на свободния софтуер.
- Необходимо е да бъде предоставен изходния му код на софтуера.
- Изрично е позволено да бъде променян изходният код и той да бъде разпространяван в променена или непроменена форма, стига получателят да има същите права под GPL.
- Изрично е разрешено да се разпространява (или дори продава) софтуера в изпълнима форма. В такъв случай изходния код трябва да придружава изпълнимият код или да бъде достъпен за изтегляне от интернет за определен период от време.
- Можете да продавате софтуер по GPL, стига да предоставяте изходния код.
- Ако пишете програма, която включва GPL код, то новата програма също трябва да се разпространява под GPL.

Други FOSS лицензи

- BSD - не изисква изходният код на софтуера да бъде достъпен за потребителя;
- Apache license - подобен на BSD, но влиза в детайли относно патенти и търговски марки;
- Mozilla Public License (MPL) - позволява включването на код, който се разпространява под друг лиценз;

Популярен софтуер с отворен код

- Офис пакети
 - OpenOffice, LibreOffice
- Браузъри
 - Firefox, Chromium
- mail-client
 - Thunderbird
- Графични и мултимедийни инструменти
 - The GIMP, Inkscape
 - Blender
- Internet услуги
 - Apache, Postfix
- Системен софтуер
 - Samba, OpenLDAP, DNS, DHCP

Благодаря за вниманието!

Въпроси?